

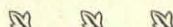
Ik wanhoop er niet aan, dat we in het Amsterdamsche Bosch mettertijd ook nog een behoorlijk plukperceel kunnen maken met onuitroeibare planten zooals de Gewone Primula, de Stengellooze Primula, de Wilde Hyacinth, Lelietje van Dalen, Anemonen, Druifhyacinth enz. Ik heb in Brussel, Weenen, Salzburg, Neurenberg hieromtrent waarnemingen gedaan. Bij sommige van die planten komt het er op aan of er toch nog genoeg hun zaden kunnen rijpen, bij andere zooals Lelietje van Dalen moet de techniek van het plukken meehelpen.

Met bloem- en vruchttwijgen van boom en struik zit ik verlegen. Op het oogenblik zie ik alleen de mogelijkheid van ze uit te reiken aan de kinderen, die onder leiding van hun onderwijzers het bosch bezoeken.

Zoodoende kunnen wij het bereiken, dat er een vriendelijke verhouding gaat bestaan tusschen het Bosch en de kinderen en dat parkroof door de groote massa inderdaad beschouwd zal worden als een strafbaar euvel.

Twee derden van onze bevolking huizen in de steden en kunnen op zon- en feestdagen en in den vacantiетijd verpoozing gaan zoeken op het platteland, in de vrije natuur met al de aanlokkelijkheden van strand en duin, bosch en heide, rivieren, meren en plassen, akkers en weiden. Laat ons hopen, dat een goede opvoeding in hun woonplaats hun een stemming van eerbied moge geven ten opzichte van al dat „natuurschoon”.

† JAC. P. THIJSSE.

LYONETIA CLERKELLA L.

DE MINEERRUPS VAN HET KERSEBLAD

In zomer en herfst zien we op de bladen van Prunus-soorten, b.v. van Kers en Morel (ook op Pirus, Crataegus, Sorbus, Mespilus en Betula), wonderlijke tekens staan, in de vorm van vraagtekens, die ons uit dien hoofde nopen de oplossing van dit raadsel te zoeken. Het blijkt, dat ter plaatse het bladmoes verwijderd is, en alleen de beide opperhuiden nog aanwezig zijn. Als een mijngang in een kolenlaag slingert ook onze gang zich door het blad. Vaak beginnen deze gangen nabij de hoofdnerf, buigen zich eerst naar deze toe, maar verlaten haar weldra, om zich meer peripheer te begeven. Ten slotte is het verloop weer naar het centrum gericht. De opperhuidcellen zijn dood en verdroogd en hebben een goudgele kleur aangenomen, die zeer contrasteert met het steeds donkerder wordende groen. De bewoonster is een microrupsje, een bladmineerster, met sterk geronde segmenten, waardoor ze een paarsnoerachtige vorm heeft, van lichte glaziggroene kleur, met bruine kop en zwarte borstpootjes. Aan het steeds wijder worden van de mijngang is duidelijk haar groei te herkennen. Midden in de gang bevindt zich de bruin-zwarte excrementlijn.

Prof. De Meijere heeft ons met het verloop van deze lijn een gemakkelijk middel aan de hand gedaan, om te weten te komen, of de mineerster een dipteronlarve is, of niet. De vliegenmaden, die geen poten hebben, liggen nl. in de mijngang op hun zijde, hun excrementenlijn ligt daardoor lateraal, aan één der zijden van de gang; de andere larven (microlepidoptera,

hymenoptera) hebben pootjes, liggen op hun „buik” en vormen een mediane excrementenlijn.

Nadat ons rupsje nu volwassen geworden is, breekt er, in tegenstelling met vele andere mineersters, die zich eenvoudig in de mijngang verpoppen, of zich op de grond laten vallen, een buitengewoon interessante periode aan. Ze doorboort de opperhuid van het blad, verlaat de gang en vervaardigt, meest aan de onderzijde van het blad vooreerst een spinsel, dat de vorm heeft van een gedeelte van een bolvormig gordijn. Het gaat later nl. bolvormig staan door de werking der spandraden. Eerst is het vlak.

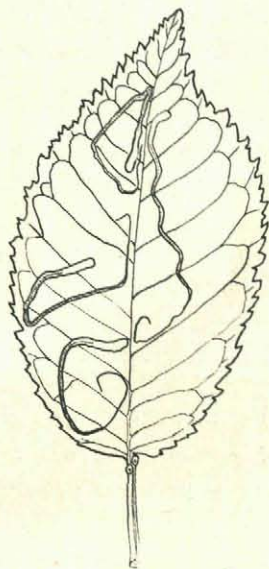

Fig. 1. Blad van de Kers (Prunus Cerasus) met een viertal gangmijnen van Lyonetia clerkella. Nat.gr.

en achter met een aantal spandraden stevig verankerd. Ook deze zijn weer met kussentjes aan het blad bevestigd en vormen tevens verbindingen met de parallele kabels. De cocon is een zilverkleurig buisje, aan weerszijden open. Ze wordt het laatst geheel afgewerkt en biedt een veilige schuilplaats tegen allerlei rovers. Tenslotte verpopt ons rupsje hierin. De kegelvormige pop is iets breder dan de wijde van de cocon en zit daardoor vast geklemd, zodat ze er niet uit kan vallen. Meestal zijn er enkele op een aangetast blad te vinden. Het is buitengewoon interessant het bouwen bij geschikte vergroting waar te nemen.

Het kleine motvlindertje is wit of geelgrijs van kleur met een bruine vleugeltop, in de eerste generatie meest met een ovale bruine vlek er voor. Het heeft aan de vleugeltop 3 haakjes, met een kwastje, komend uit een zwarte punt, en is, evenals rups en pop, 7 mm lang.

Reeds Linnaeus kende het motje. „Phalaena Tinea, Alis argenteis, postice fusco-auratis, caudatis, Ocello terminali atro. Syst. Nat. X. Faun. Suec. Ed. II. 1411. (Mot, die de Wieken zilverachtig heeft, van agteren bruin verguld, gestaart, en met een zwart Oogje aan 't end getekend)”.

„Ongemeen klein is dit Beestje”, zegt Houttuyn in zijn Nat. Hist. (1767), „dat de Sprietten zo lang als 't Lijf heeft, zijnde te Stockholm gevonden door den heer Clerck, van wien hetzelfde den bijnaam draagt”.

Oude Pekela.

Nadien gebruikt ze dit als steiger voor het aanleggen van de eerste der twee parallele draden. Onophoudelijk legt ons rupsje de weg heen en weer af, telkens een spindradje bijvoegend en het uiteinde ervan op het aanhechtungskussentje stevig bevestigend. Het aanhechten aan de steeds dikker wordende kabel geschiedt telkens met een krachtige achterwaartse ruk. Waarschijnlijk wordt daardoor de draad sterk gespannen.

Wanneer ook de tweede der parallele draden, die zich door kromming van het blad op zekere hoogte bevinden, klaar is, wordt geleidelijk de cocon aangelegd. Deze bevindt zich in het luchtruim tussen het blad en de parallele draden en wordt voor

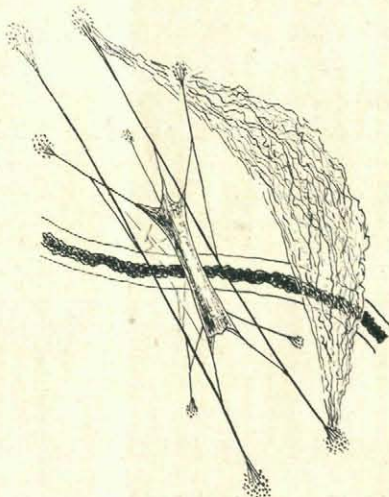

Fig. 2. Cocon op de bladonderzijde, met de twee parallele draden en verscheidene spandraden. Rechts het spinsel van de steiger. Onder de cocon is de gangmijn in het blad te zien. (5× vergroot.)

J. MART. DUIVEN.